

Cosun Magazine

NR. 4
2026

06

Bouwen aan de toekomst

08

Beperkt risico op uitspoeling

09

**Internationaal Jaar
van de Boerin**

Cosun Ingredients: samen sterker in plantaardige ingrediënten

Sinds 1 juli zijn de ingrediënten-bedrijven van Cosun gebundeld in één nieuwe businessgroep: Cosun Ingredients. Daarmee presenteert Cosun zich nog sterker als partner voor klanten die op zoek zijn naar plantaardige voedingsingrediënten en innovatieve oplossingen voor de voedingsindustrie.

Bekende innovaties zoals Fidesse®, gemaakt uit bietenpulp, krijgen binnen

Cosun Ingredients een plek naast de vezels van Sensus en de plantaardige eiwitten van Tendra. Samen vormen zij een sterk portfolio van vezels, eiwitten en andere plantaardige ingrediënten dat klanten helpt sneller nieuwe producten te ontwikkelen.

Met Cosun Ingredients bouwt de coöperatie verder aan een belangrijke pijler voor toekomstige groei, naast suikerbieten, aardappelen en co-producten. Zo ontstaan nieuwe kansen om meer waarde uit onze gewassen te halen.

Aviko zet stap naar duurzamere productie

Aviko heeft op de productielocatie in Lomm een belangrijke mijlpaal bereikt in de verduurzaming van het productieproces. Op 9 juli werd daar succesvol een volledig elektrische e-boiler geplaatst. Met deze installatie kan een deel van de stoomproductie op basis van fossiele brandstoffen worden vervangen door groene elektriciteit.

De komende maanden worden gebruikt voor de installatie, aansluiting en uitgebreide tests. Zodra de e-boiler volledig in gebruik is, levert dit een jaarlijkse CO₂-besparing op van minstens 4.800 ton.

De investering maakt deel uit van de bredere verduurzamingsaanpak van Cosun en sluit aan bij de maatwerkafspraken die de coöperatie met de overheid heeft gemaakt om de uitstoot verder te verminderen. Aviko werkt in dit project samen met onder meer Enexis, de gemeente Venlo en de provincie Limburg aan een toekomstbestendige en klimaatvriendelijke productielocatie.

Zoete groet brengt teler en medewerker dicht bij elkaar

Wat komt er allemaal kijken bij het telen van bieten of aardappelen? En hoe ziet een werkdag van een Cosun-medewerker eruit? Met de zoete groet brengen we telers en medewerkers met elkaar in contact. Tijdens een bezoek op het erf delen zij ervaringen, kennis en verhalen uit de praktijk. Zo groeit het wederzijds begrip en wordt de verbinding binnen onze coöperatie versterkt.

De bezoeken vinden plaats van 26 oktober tot en met 13 november.

Niet alle telers hebben een uitnodiging ontvangen. Voor deze editie is een selectie gemaakt op basis van beschikbare plaatsen en de afstand tot kantoor- en productielocaties. We kijken uit naar mooie ontmoetingen en waardevolle gesprekken.

Inhoud

Ledenraad.....	4
Bouwen aan de toekomst.....	6
Beperkt risico op uitspoeling...8	
Internationaal jaar van de boerin.....	9
Nieuw in campagne 2026.....	10
Omgaan met teeltextremen...11	
IRS-informatie.....	12
Kort nieuws.....	16

Contact

Cosun

Postbus 3411
4800 MG Breda
076-5303307
cooperatie@cosun.com
www.cosunleden.nl

Cosun Beet Company agrarische dienst

Postbus 100
4750 AC Oud Gastel
0165-525252
agrarischedienst
@cosunbeetcompany.com
www.cosunleden.nl

Colofon

Cosun Magazine

is een uitgave van Coöperatie Koninklijke Cosun U.A. voor leden van Cosun

Fotografie in dit nummer

Royal Cosun, Cosun Beet Company, IRS, Michel Heerkens

Foto-omslag

Dorine de Ruiter-Koeckhoven, eigenaar Landbouwbedrijf Koeckhoven

Basisontwerp

Wardtaal / Breda

Opmaak en druk

Drukkerij Roelofs, Enschede

© Coöperatie Koninklijke Cosun U.A., 2026

Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

Wendbaarheid

Als u dit leest is de campagne weer in volle gang, hopelijk onder gunstige weersomstandigheden. Het is een jaar van extremen geweest. Na een voorspoedig voorjaar en een goede start van het teeltseizoen volgde een periode van langdurige droogte. In veel gebieden heeft dit een grote impact gehad. Ik denk daarbij in het bijzonder aan de gebieden in het zuiden van Nederland. Maar vergeet ook een gebied als Texel niet, dat voor de watervoorziening vrijwel volledig afhankelijk is van regen. Wij realiseren ons goed welke impact zulke weersomstandigheden op individuele telers kunnen hebben.

Het nieuwe normaal is dat er geen normaal meer is. Klimaatverandering heeft een grote invloed op onze teelten en daarmee ook op de suikerproductie in Europa. Deze schommelt sterk. Ook prijzen gaan alle kanten op. Ik doel daarbij natuurlijk op de suikerprijs, maar ook op de energieprijzen, transportkosten en andere factoren die onze concurrentiepositie beïnvloeden. Daarnaast zorgen wijzigingen in overheidsbeleid en regelgeving regelmatig voor extra onzekerheid. Dat maakt het ondernemen niet eenvoudiger.

Om hier op een goede manier mee om te gaan, is wendbaarheid nodig. We moeten als coöperatie, vanuit de kracht van het collectief, zo goed en zo kordaat mogelijk inspelen op veranderende omstandigheden. Afgelopen jaar hebben wij hierover veel gesproken met onze ledenraad, onder andere in het kader van de toewijzing. Deze kende jarenlang een bandbreedte van 90% tot 110%. Een belangrijk inzicht is dat deze ruimte in de toekomst mogelijk onvoldoende is om goed in te spelen op de sterke schommelingen in productie en suikerprijs die we tegenwoordig zien. Daarom is met de ledenraad afgesproken dat de definitieve toewijzing in december voortaan wordt vastgesteld binnen een ruimere bandbreedte van 85% tot 115%. Hierbij geldt dat de

definitieve toewijzing niet meer dan 5% afwijken van de voorlopige toewijzing. Voor het collectief is dit de juiste keuze, alhoewel wij weten dat veel van onze leden de voorkeur geven aan stabiliteit in areaal. Dat heeft ook onze voorkeur, maar als de markt daarom vraagt, willen we in belang van onze telers hierin wendbaar kunnen zijn.

Ook in breder perspectief bekijken we hoe we ervoor kunnen zorgen dat onze coöperatie klaar is voor de toekomst. Wij noemen dit project de toekomstbestendige coöperatie. Zo zien we dat het aantal leden de afgelopen jaren behoorlijk is gedaald en deze trend zet zich door. Dit is een natuurlijke ontwikkeling in lijn met de algehele daling van het aantal ondernemers binnen onze sector. Tegelijkertijd daalt het areaal niet. Minder telers verbouwen dus meer bieten. We kijken nu hoe we deze ontwikkeling het beste kunnen vertalen naar de inrichting van de ledenraad en het aantal leden-bijeenkomsten in het land. Het is mooi om te zien dat de ledenraad hierin zelf de verantwoordelijkheid neemt en actief meedenkt over mogelijke oplossingen. Daarbij staat voor iedereen voorop dat ledeninvloed en ledenbetrokkenheid centraal blijven staan, en dat leden zich vertegenwoordigd moeten voelen in hun eigen regio. We hopen u tijdens de volgende kringvergaderingen over de voorstellen te kunnen informeren.

Wendbaarheid wordt uiteraard niet alleen van onze coöperatie gevraagd. Dit is nadrukkelijk ook een opgave voor onze bedrijven. Gelukkig zijn we hier al jaren volop mee bezig. In dit magazine vindt u daarvan een mooi voorbeeld. Daarnaast is nog eens goed gekeken naar het Groeikracht Cosun programma. Dit programma is succesvol geweest, bijvoorbeeld bij het op de kaart zetten van de N-Mineraal-metingen. Deze worden nu overgenomen door BO Akkerbouw met financiering door de overheid en u heeft massaal op dit programma ingeschreven. Dit laat zien hoe kennis en initiatieven uit Groeikracht hun weg vinden naar de praktijk. Om de doelstellingen van Unlock 30 sneller en effectiever te realiseren, worden de activiteiten van Groeikracht voortgezet binnen de reguliere agrodiensten van de businessgroepen en hun future proof farming-programma's. Zo blijven we samen bouwen aan een toekomstbestendige teelt.

Een bekende uitspraak is dat niet de grootste of sterkste organisaties succesvol zijn, maar de organisaties die zich het snelst aanpassen aan verandering. Dit vermogen om te veranderen, wens ik Cosun ook toe. Maar laten we daarbij niet vergeten wat de basis is: wij werken als Nederlandse suikerbieten-telers al 127 jaar samen aan een toekomstbestendige suikerbieten-teelt. Ik heb er vertrouwen in dat we dit de komende maanden opnieuw laten zien en samen een mooie campagne neerzetten. Ik wens u daarbij veel succes.

Arwin Bos
voorzitter

Samen werken aan een toekomstbestendige coöperatie

De ledenraad van Cosun kwam op 16 september bijeen in Nijkerk. Tijdens de vergadering werd gesproken over de actuele ontwikkelingen binnen Cosun, de voortgang van de strategie Unlock 30 en de uitdagingen in de verschillende markten waarin de bedrijven actief zijn. Daarnaast stemde de ledenraad in met voorstellen voor een toekomstbestendige inrichting van de coöperatie en een verruiming van de bandbreedte voor de toewijzing. Ook werd Liesbeth Versluijs benoemd tot lid van de raad van toezicht.

Ontwikkelingen binnen en buiten de sector

Voorzitter Arwin Bos opende de vergadering met een toelichting op actuele ontwikkelingen in Den Haag en Brussel. Daarbij stond hij onder meer stil bij wet- en regelgeving rond gewasbescherming, de PFAS-discussie en de gevolgen daarvan voor de sector. Cosun vindt het belangrijk dat telers perspectief houden en benadrukt dat zowel de overheid als ketenpartijen hierin hun verantwoordelijkheid moeten nemen. Ook sprak hij zijn vertrouwen uit in een goede campagne, die inmiddels van start is gegaan.

Tijdens de vergadering maakte de ledenraad kennis met Jan Friedrich Büchler, die sinds april leiding geeft aan Cosun Ingredients. Jan Friedrich

stelde zichzelf kort voor en vertelde over zijn internationale achtergrond in de ingrediëntenindustrie. Met zijn ervaring wil hij bijdragen aan de verdere groei van Cosun Ingredients, de businessgroep die zich richt op plantaardige food ingredients zoals eiwitten, vezels en plantaardige voedselalternatieven.

Droogte en dynamische markten

CEO Hans Meeuwis en CFO Mieke Philipsen gaven een toelichting op de ontwikkelingen binnen Cosun. Zij schetsten een beeld van de macro-economische ontwikkelingen en aanhoudende geopolitieke onzekerheid, die impact heeft op het consumentenvertrouwen, groei en kostenontwikkeling in Europa. Waar de lange termijn trends de richting

van Cosun positief ondersteunen, neemt de voorspelbaarheid af en de volatiliteit van haar markten toe. Dit vraagt om voortdurende aandacht, aanpassing en flexibiliteit. Tevens werd stilgestaan bij het belang van concurrerende randvoorwaarden voor toekomstbestendige bedrijfsvoering. Prinsjesdag en de begroting voor 2027 laten een aantal mogelijke verbeteringen zien op het vlak van energietransitie en kosten, innovatie en een toekomstbestendige teelt. De uitvoerkracht van de overheid en het beschikbaar maken van middelen blijft echter een constante zorg en prioriteit voor Cosun.

Ook de droge zomer heeft invloed op de ketens waarin Cosun actief is. In die context werd stilgestaan bij de ontwikkelingen van de verschillende businessgroepen binnen Cosun. De huidige ontwikkelingen binnen de suikemarkt kregen hier extra aandacht. Met de aanhoudende onbalans in vraag en aanbod in de Europese markt, wordt tot op heden slechts een voorzichtig herstel van de Europese suikerprijzen gezien. De ledenraad stelde vragen over marktontwikkelingen, toekomstscenario's en de impact daarvan op de coöperatie en haar leden. Ook kwamen onderwerpen als tarra, de ontwikkelingen bij Sensus en de communicatie richting leden aan bod. Daarbij werd het belang van open

en duidelijke communicatie benadrukt en waardering uitgesproken voor de transparantie van de directie.

Daarnaast werd gesproken over de ontwikkelingen op het gebied van plantaardige eiwitten en de rol die Cosun hierin wil spelen. Hiertoe zijn verschillende scenario's en investeringsmogelijkheden onderzocht. Deze worden de komende maanden verder uitgewerkt voordat hierover een definitief besluit wordt genomen.

Strategie en toekomstgerichte keuzes

De voortgang van Unlock 30 kwam uitvoerig aan bod. Cosun blijft vasthouden aan haar koers met focus op verdere verbetering van de korte termijn prestaties, gerichte investeringen in groei en energieonafhankelijkheid en een sterke financiële positie.

Op basis van de veranderende marktomstandigheden, werkt Cosun momenteel aan een herijking van haar strategische prioriteiten. De opmerkingen en aandachtspunten die de ledenraad eerder dit jaar heeft ingebracht worden hierin meegenomen. Later dit jaar volgt een terugkoppeling van de uitkomsten.

Toekomstbestendige coöperatie

Een belangrijk onderwerp op de agenda was de toekomstbestendige inrichting van de coöperatie. Tijdens eerdere ledenraadsvergaderingen is al gesproken over de vraag hoe de ledenraad ook op langere termijn goed kan aansluiten bij de ontwikkelingen binnen Cosun. Net als in de rest van de agrarische sector neemt het aantal leden jaarlijks af. De verwachting is dat deze ontwikkeling de komende jaren doorzet.

Op verzoek van de ledenraad is daarom een werkgroep gevormd met vertegenwoordigers vanuit alle kringen. Deze werkgroep heeft de afgelopen periode mogelijke aanpassingen verkend en uitgewerkt. Op basis daarvan werd een voorstel gepresenteerd voor een toekomstige inrichting van de coöperatie.

De werkgroep stelde voor om toe te werken naar vijf kringen en het aantal ledenraadsleden geleidelijk terug te brengen van 62 naar 50. Daarbij blijft

een goede regionale vertegenwoordiging een belangrijk uitgangspunt. Ook werd benadrukt dat leden tijdig en zorgvuldig moeten worden geïnformeerd over eventuele veranderingen in de kringindeling. De ledenraad stemde in met het voorstel van de werkgroep als tussenstap naar een toekomstbestendige inrichting van de coöperatie. De verdere uitwerking vindt de komende periode plaats in de nieuwe vormen kringbesturen. Tijdens de kringvergaderingen in februari en maart zal dit nader worden toegelicht en besproken met de leden. Daarna zou dit ingevoerd kunnen worden na de jaarvergadering van juni 2027.

Meer flexibiliteit in de toewijzing

De ledenraad stemde daarnaast in met een verruiming van de bandbreedte voor de toewijzing. De verruiming geeft Cosun meer flexibiliteit om het productievolume beter af te stemmen op de marktomstandigheden, terwijl tegelijkertijd nog steeds wordt gestreefd naar zo veel mogelijk stabiliteit voor de leden.

Concreet geldt voortaan dat de raad van beheer bij de voorlopige toewijzing in september een bandbreedte van 90 tot 110 procent zal hanteren ten opzichte van het aantal ledenleveringsbewijzen. Bij de definitieve toewijzing in december kan vervolgens maximaal vijf procentpunt naar boven of beneden van deze voorlopige toewijzing worden afgeweken. Hierdoor ontstaat uiteindelijk een mogelijke bandbreedte van 85 tot 115 procent.

Met deze zogenoemde tweetrapsaanpak, die op verzoek van de ledenraad als tussenstap is opgenomen, krijgt Cosun extra mogelijkheden om te sturen op het productievolume. Dit is belangrijk voor het collectieve verdienvermogen van de leden van Cosun in een suikermarkt die de laatste jaren steeds volatieler is geworden.

Aftrap evaluatie samenwerking bestuursgremia

Tot slot werd de aftrap gegeven voor een evaluatie van de manier waarop Cosun is georganiseerd en de wijze waarop de verschillende bestuursgremia met elkaar samenwerken. Het is vanuit de governance code gebruikelijk om dit eens per vijf jaar

Benoeming Liesbeth Versluijs als nieuw lid raad van toezicht

De ledenraad heeft Liesbeth Versluijs unaniem benoemd tot nieuw intern lid van de raad van toezicht. Zij volgt de heer Edwin Michiels op die per 9 juni 2026 aan het einde van zijn termijn, is afgetreden.

Liesbeth is al jarenlang actief binnen de coöperatie en was de afgelopen twaalf jaar lid van de ledenraad. Volgens de selectiecommissie brengt zij waardevolle ervaring mee vanuit zowel de boerenpraktijk als haar toezichthoudende werkzaamheden.

In haar toelichting gaf Liesbeth aan graag een bijdrage te willen leveren aan de verdere ontwikkeling en continuïteit van Cosun. Na de verkiezing bedankte zij de ledenraad voor het uitgesproken vertrouwen.

te doen. Dit traject wordt begeleid door de Nationale Coöperatieve Raad (NCR). Daarbij wordt nadrukkelijk ook de ledenraad betrokken.

Tijdens de vergadering gaf Rob Donker van de NCR een toelichting op de opzet van het traject. De komende maanden worden de verschillende bestuursmodellen en manieren van samenwerken toegelicht en besproken, met als doel een verdere versterking van onze coöperatieve organisatie, passend bij de toekomst van Cosun.

Sandra Verhoeven
communicatiespecialist Coöperatie

Bouwen aan de organisatie van de toekomst

De kracht van een coöperatie zit in samenwerken. Dat geldt niet alleen voor de samenwerking met onze telers, maar ook voor de manier waarop we onze organisatie inrichten. Daarom brengen we binnen Personeelszaken en Inkoop kennis en werkzaamheden slimmer bij elkaar. Zo bouwen we aan een toekomstbestendige HR- en inkooporganisatie die collega's en bedrijven beter ondersteunt, talent helpt ontwikkelen en Cosun voorbereidt op de toekomst.

Cosun bestaat uit vier business-groepen: Aviko, Cosun Beet Company, Duynie en Cosun Ingredients. Ieder van hen is uniek in product, historie en identiteit. Ze hebben ook verschillende afdelingen, functies, processen en systemen. Deels logisch, vanwege de verschillen, maar deels ook onlogisch omdat sommige zaken hetzelfde zijn. Door hierin meer samen op te trekken, valt veel voordeel te behalen. Zo zorgen we ervoor dat we kennis beter benutten, dubbel werk voorkomen en gezamenlijk oplossingen ontwikkelen. Als onderdeel van de Unlock 30-strategie is daarom in 2025 een programma gestart om Personeelszaken en Inkoop toekomstbestendiger te organiseren. Het doel is niet om overal precies hetzelfde te doen. Het gaat erom dat we samenwerken waar dit voordeel oplevert en ruimte houden voor verschillen waar die nodig zijn.

Standaardiseren waar zinvol

“Dat voordeel gaan we nu verzilveren”, zegt Wendy Haitsma. Zij is sinds vorig jaar programmamanager bij Royal Cosun en leidt het programma dat deze ontwikkeling ondersteunt. “We kijken waar we binnen Personeelszaken en Inkoop slimmer kunnen samenwerken, waarbij we functies, processen en systemen

over de businessgroepen heen meer eenduidig maken. Dat doen we daar waar het echt waarde toevoegt, voor Cosun, de bedrijven en haar medewerkers. Want de business-groepen blijven natuurlijk het sterkst in hun specifieke expertise, maar waar het zinvol is, kiezen we voor standaardisatie.”

Investeren in mensen en kennis

De nieuwe manier van samenwerken draait niet alleen om efficiëntie. Minstens zo belangrijk is dat Cosun beter kan inspelen op ontwikkelingen die op ons afkomen. Denk aan digitalisering, veranderingen in wet- en regelgeving en een arbeidsmarkt waarin goede vakmensen schaars zijn. Daarom krijgt ook de ontwikkeling van medewerkers een belangrijkere plaats. Cosun wil beter kunnen zien welke kennis en vaardigheden nu aanwezig zijn, welke in de toekomst nodig zijn en hoe medewerkers zich daarvoor kunnen ontwikkelen. Dat helpt om talent binnen de organisatie te herkennen, collega's nieuwe loopbaanmogelijkheden te bieden en belangrijke functies ook op langere termijn goed in te vullen. “We willen medewerkers meer mogelijkheden bieden om te groeien en hun talenten in te zetten”, licht Wendy Haitsma toe.

“Als we over de grenzen van de afzonderlijke bedrijven heen kijken, ontstaan er meer kansen om van elkaar te leren en door te groeien binnen Cosun.”

Cruciale data

Hoewel de veranderingen bijdragen aan kostenreductie en daarmee aan de pijler resultaatverbetering van de Unlock 30-strategie, worden ook andere belangrijke voordelen behaald. “Data, kennis en groeivermogen”, somt Wendy op. “Als organisatie moeten we aantoonbaar voldoen aan steeds strengere wet- en regelgeving rondom onder meer duurzaamheid, gelijke beloning en privacy. Dankzij uniformiteit in systemen én door ons datalandschap te standaardiseren, hebben we alle benodigde informatie beschikbaar. De efficiëntie en kostenbesparingen die dat oplevert, zijn daarvan een logisch gevolg.”

Veel voordelen naar de toekomst

Zo speelt ook kennisdeling een belangrijke rol. “Zoals de kennis van complexe wet- en regelgeving op specifieke gebieden. Wanneer je per businessgroep maar één specialist op een bepaald kennisgebied hebt, ben je kwetsbaar, want bij afwezigheid van die persoon mis je dat specialisme.

Door expertise meer te bundelen en specialisten voor alle businessgroepen samen te laten werken, verhoog je de kwaliteit, borg je continuïteit en werk je efficiënter." Daarnaast draagt deze ontwikkeling bij aan het groei-vermogen van Cosun en een sterker, veerkrachtiger en toekomstbestendiger Cosun.

Groot en impactvol

"Een verandering als deze is impactvol voor Cosun", vervolgt Wendy. Ze kan het weten, want ze leidde in haar carrière, waarvan vijf jaar als directeur Personeel & Organisatie bij Aviko, al meerdere grote programma's. "Dankzij die ervaringen weet ik wat de valkuilen zijn en hoe het beter kan. Daarnaast heb ik ter voorbereiding op mijn rol als programmadirecteur ook veel ervaringsdeskundigen uit onze branche gesproken. Van welke fouten kunnen we leren en wat werkt nu echt?"

De transitie verloopt positief

Wendy leidt het hele proces, maar staat er niet alleen voor. "Gelukkig heb ik binnen alle businessgroepen

goede mensen die zich aan het programma willen verbinden. Voor sommigen was het eerst nog even wennen, maar zodra ze onderling over de inhoud van hun werk gingen praten, ontdekten ze hun overeenkomsten en de waarde van samenwerken. Dat is ontzettend mooi om te zien."

HR en Inkoop

De samenwerking leidde onder meer tot een reeks van nieuwe standaard processen. "In september starten we met de gefaseerde invoering. Vanaf dat moment worden Personeelszaken en de Inkoopafdelingen van alle businessgroepen stapsgewijs samen gesmolten tot één."

Onderdeel van deze transitie is een centrale werklocatie om de bedrijven op het gebied van Personeelszaken en Inkoop te ondersteunen op een aantal standaardzaken. Die komt in Breda. "Grotendeels", vult Wendy aan. "Per businessgroep zijn nog wezenlijke verschillen, dus blijven medewerkers van Personeelszaken en Inkoop ook in de businessgroepen aanwezig. Op het centrale kantoor zorgen we ervoor dat

informatie eenduidig is en goed vindbaar, verbeteren we processen en beantwoorden we vragen van medewerkers. Daarbij onderzoeken we ook hoe digitalisering kan worden ingezet om efficiënter te werken. Dit is niet alleen interessant, maar noodzakelijk om in de toekomst concurrerend te blijven."

Samen maken we het verschil

Wendy heeft daarin alle vertrouwen. "In het afgelopen jaar heb ik vooral gezien dat we als Cosun één zijn en enorm veel kennis en kunde in huis hebben. Ook hoe waardevol het is om die met elkaar te delen en je te verdiepen in andermans wereld. Niet alleen als businessgroepen onderling, maar ook als telers en organisatie naar elkaar toe. Samen zijn we tot veel meer in staat. Door samen te werken en kennis te delen, bouwen we aan een sterke en toekomstbestendige coöperatie. Dus zet de deur naar elkaar open."

Kim de Booij
redacteur

Beperkt risico op uitspoeling

Hoeveel stikstof blijft na de oogst achter in de bodem? En wat zegt dat over het risico op nitraatuitspoeling? Om daar meer inzicht in te krijgen liet Cosun in 2024 en 2025 op bijna 5.000 percelen N-mineraalmetingen uitvoeren bij suikerbieten, cichorei en aardappelen. De resultaten laten zien dat het risico op nitraatuitspoeling op het merendeel van de bemonsterde percelen beperkt was.

In 2024 is Groeikracht Cosun gestart met metingen om meer praktijkdata te verzamelen en telers meer inzicht te geven in de hoeveelheid stikstof die na de oogst in de bodem achterblijft. Dit helpt hen om de bemesting verder te optimaliseren. Na twee jaar meten op bijna 5.000 percelen laten de resultaten een positief beeld zien.

Groot deel van de percelen onder de drempelwaarde

De gemeten N-mineraalwaarden waren relatief laag. In 2025 bedroeg de mediane waarde 29 kg stikstof per hectare bij suikerbieten, 34 kg bij cichorei en 84 kg bij aardappelen. Daarmee laten de resultaten zien dat telers in veel gevallen in staat zijn om gewassen te telen met een beperkt risico op stikstofverliezen.

Met deze uitslagen bleef 95 procent van de suikerbiet-percelen onder de door WUR vastgestelde drempelwaarde voor nitraatuitspoeling (officiële drempelwaarden moeten nog worden vastgesteld worden door LVVN). Voor cichorei lag dit aandeel op 84 procent en voor aardappelen op 60 procent.

Verschillen tussen gewassen moeten wel zorgvuldig worden geïnterpreteerd. De drempelwaarden verschillen namelijk per grondsoort en grondwatertrap. Daarnaast zijn jaarinvloeden te zien, waarbij in 2025 meer mineralisatie optrad en de gemeten waarden iets hoger waren dan in 2024.

Metten geeft aanvullende inzichten

Naast de N-mineraalmetingen is binnen het project ook een stikstofbodemoverschot berekend op basis van bemesting en afvoer via de oogst. Opvallend was dat tussen deze indicatoren geen duidelijke samenhang werd gevonden.

Dat laat zien dat belangrijke factoren, zoals weersomstandigheden en stikstofmineralisatie uit bodem, mest en gewasresten, niet altijd goed zichtbaar zijn in berekende waarden. Een meting in het veld geeft daarom een beter beeld over de daadwerkelijke situatie op een perceel.

Bouwsteen voor doelsturing

Volgens Cosun kunnen N-mineraalmetingen een belangrijke rol spelen binnen toekomstige vormen van doelsturing op waterkwaliteit. De meting laat immers direct zien hoeveel minerale stikstof aan het einde van het groeiseizoen nog aanwezig is in het bodemprofiel.

De resultaten sluiten goed aan bij de Sectoraanpak Nitraat van BO Akkerbouw, waarin de sector werkt aan verbetering van waterkwaliteit en stikstofefficiëntie. Ook dit najaar worden opnieuw op grote schaal N-mineraalmetingen uitgevoerd. Ditmaal niet vanuit Cosun maar nu vanuit de Sectoraanpak van BO Akkerbouw, waarbij de metingen worden gefinancierd door LVVN. De belangstelling voor deelname was groot: het beschikbare aantal plaatsen was binnen korte tijd volledig gevuld.

Met bijna 5.000 metingen op praktijkpercelen is een stevige kennisbasis opgebouwd. De positieve resultaten geven vertrouwen dat N-mineraalmetingen een belangrijke plaats kunnen krijgen binnen toekomstige doelsturing op waterkwaliteit.

Arjen Brak
projectmanager agro

Internationaal Jaar van de Boerin

De Verenigde Naties hebben 2026 uitgeroepen tot 'International Year of the Woman Farmer'. De reden: vrouwen spelen wereldwijd een belangrijke rol in de sector, onder meer bij innovatie, verduurzaming en nieuwe verdienmodellen, maar hun potentieel wordt nog niet optimaal benut.

Cosun onderschrijft dit en draagt dit mede uit. Onder meer met een reeks interviews met boerinnen in onze coöperatie. Dit keer Dorine de Ruiter-Koeckhoven en Marja Peltjes.

"Tegen mijn ouders is wel eens gezegd: 'Wij hebben zoons, dus onze boerderij wordt voortgezet, maar jullie, met drie dochters...'. Hun boerderij bestaat inmiddels niet meer, die van ons nog wel", vertelt Dorine. Zij nam in 2018 het familiebedrijf over. "Je moet je interesses volgen. Bij mij lagen die in de akkerbouw. Meer is het niet. Onbekenden vragen me nog wel eens naar de eigenaar van het bedrijf. Als ik dan zeg dat ik dat ben, zie je dat ze soms even moeten schakelen, maar ze accepteren het wel direct."

Acceptatie om wie je bent

"Het is gewoon ons werk", sluit Marja aan. Zij runt samen met haar zus een akkerbouwbedrijf en samen met haar man en zoon een melkveebedrijf. "Soms moet je als boerin eerst

Marja Peltjes

Dorine de Ruiter
-Koeckhoven

laten zien wat je kan, maar andersom geldt dat ook voor boeren. Je wordt in de landbouw geaccepteerd om wie je bent, hoe je bent en wat je mening is."

Boerinnen, laat je horen!

Toch worden vrouwen niet altijd gehoord, merkt Marja. "Veel vrouwen zijn op de achtergrond actief, als stille kracht achter het bedrijf." Die stilte mag wat Marja betreft best doorbroken worden. "Vrouwen mogen wat meer op de voorgrond komen." Zelf doet Marja dat actief. "Ik vind nogal eens iets van dingen. Daarom ben ik binnen Cosun ook lid van het kringbestuur van Drenthe geworden. Als enige vrouw momenteel, dus daar kunnen best nog een aantal vrouwen bij. Boerinnen, jullie mening doet ertoe, laat je horen!"

We zijn gewoon gelijk

Dorine is het daarmee eens, maar heeft tegelijkertijd niks met percentages man/vrouw in bestuurlijke functies. "Degenen met de beste kwaliteiten moeten daar gewoon zitten. Al zijn dat 99 mannen en 1 vrouw. Het enige verschil is misschien dat vrouwen over het algemeen wat meer nuance brengen, wat goed is in bestuurlijke functies. Verder zijn we gewoon gelijk."

Taak voor vrouwen en organisaties

Daar stemt Marja mee in. "Man of vrouw, dat maakt inderdaad niet uit. Wat je wel ziet, is dat mannen vaker zelf opstaan als ze iets willen, terwijl vrouwen wat bescheidener zijn en het plezierig vinden als je hen vraagt. Dus die taak heeft de landbouwsector nog wel: vrouwen wordt wat minder bescheiden en organisaties benader vrouwen proactief."

Kim de Booij
redacteur

Nieuw in campagne 2026

De bietencampagne is op 22 september gestart. Deze campagne kent enkele belangrijke veranderingen ten opzichte van voorgaande jaren. Door het lagere bietenvolume is de campagne korter dan gebruikelijk en vindt de bietenontvangst voor het eerst zeven dagen per week, 24 uur per dag plaats. Daarnaast kunnen telers hun leveringsgegevens voortaan via een vernieuwd overzicht op het ledenportaal raadplegen.

Campagne

De opbrengstprognose bedraagt begin september 14 ton suiker per hectare met een verwachte opbrengst van 83,5 ton bieten per hectare. Het areaal is 11 procent lager dan vorig jaar, dat resulteert in een aanzienlijk lager bietenvolume. De geplande campagne-duur bedraagt ongeveer 16 weken. Dit is vier weken korter dan de campagne van vorig jaar, die 20 weken duurde.

De bietenlogistiek is aangepast naar een continue aanvoer van zeven dagen per week, 24 uur per dag. Per fabriek is een oplaadeenheid minder nodig. Met ruim 400 vrachtwagens worden de fabrieken van bieten voorzien.

Bij het opstellen van de leveringsplanning is extra aandacht besteed aan de wensen en opmerkingen die telers tijdens de wintervergaderingen hebben meegegeven. Agro Logistiek heeft als opdracht gekregen een zo consistent mogelijke planning op te stellen, die gedurende de campagne zoveel mogelijk volgens de afgesproken richtlijnen wordt uitgevoerd. Het doel is om leveringsindelingen consistentere te maken.

Leveringen suikerbieten

De agrarische dienst heeft verbeteringen doorgevoerd in de IT-systemen. Hierdoor worden de dagelijkse gewichts- en kwaliteitsopgaves niet langer als pdf verstuurd. In plaats daarvan is het nieuwe leveringsoverzicht suikerbieten beschikbaar gekomen. Daarmee zijn

leveringsgegevens op een gebruiksvriendelijkere manier te raadplegen.

Via het ledenportaal zijn alle leveringen per bedrijf in één overzicht beschikbaar, inclusief de bijbehorende kwaliteitscijfers. Telers kunnen selecteren op leveringsperiode en perceel. Daarnaast zijn per levering aanvullende gegevens beschikbaar. Alle gegevens zijn te downloaden naar Excel, zodat naar eigen wens selecties en analyses kunnen worden gemaakt.

De kwaliteitsgegevens worden gepubliceerd zodra alle vrachten van een partij zijn ontvangen én de analyse-resultaten van de genomen monsters zijn verwerkt. Wanneer een partij over meerdere dagen wordt geleverd, verschijnen de kwaliteitsgegevens pas nadat de laatste vracht is verwerkt. Daarmee vervalt de dagelijkse

publicatie van kwaliteitscijfers voor dergelijke partijen.

Na ontvangst van de suikerbieten op de fabriek kunnen telers, net als voorgaande jaren, de brutogewichten raadplegen. Na het laden van de laatste vracht ontvangt de teler bovendien een e-mail met het aantal geladen vrachten. Dit proces blijft ongewijzigd.

Zoals eerder gecommuniceerd worden invertwaarden vanaf campagne 2026 pas vanaf 1 december geanalyseerd en gepubliceerd. Voor deze datum vindt geen analyse plaats. De ervaring leert dat de meerwaarde van deze gegevens vóór 1 december beperkt is, terwijl deze aanpassing leidt tot lagere analysekosten.

Arno Huijsmans
directeur Agrarische Zaken

Omgaan met extremen

Ieder groeiseizoen staat op zich. Ook dit jaar is weer uniek. De start van het seizoen was voorspoedig. De afgelopen maanden waren de weersomstandigheden echter in grote delen van het land extreem. In het bijzonder de periode van hitte en extreme droogte. Verschillende gebieden in het (zuid)westen van Nederland kenden een neerslagtekort van meer dan 400 millimeter, waardoor het lokaal zelfs droger was dan het recordjaar 1976.

Ook in het zuiden en oosten hebben droogte en hitte tot groeiremming geleid. In het noordoostelijk deel van Nederland was het neerslagtekort kleiner. Weersomstandigheden zijn helaas niet te beïnvloeden. Andere aspecten van de bietenteelt gelukkig wél.

Behoud bodemstructuur

Kolomexperimenten laten zien dat zelfs een lichte verdichting al invloed heeft op de opbrengst. Wortels hebben extra energie nodig om met de hogere bodemweerstand om te gaan, waardoor de bovengrondse groei achterblijft. Specifiek in droge zomers, wanneer beregening niet altijd (meer) mogelijk is, kunnen verdichte bodems ervoor zorgen dat bieten minder diep wortelen en daardoor minder water opnemen. Dit leidt tot slapende bieten en, in combinatie met hogere temperaturen, tot bladverbranding. De energie die hierbij verloren gaat is niet meer beschikbaar voor wortelgroei of suikeraanleg.

Aandacht voor rooiomstandigheden

Vooral de bietenoogst brengt risico's voor de bodemstructuur. Dit kan een volgteelt nadelig beïnvloeden. Als de grond nat is, is de structuur het meest kwetsbaar. Het benutten van gunstige rooiomstandigheden is vooral vanaf eind oktober sterk aan te bevelen. Daarnaast is het belangrijk om bij zowel de rooier als het transportmaterieel op het land een zo laag mogelijke bandendruk te hanteren. Mede vanwege de

weersomstandigheden zijn op veel percelen bieten sterk verschillend. De afstelling van de machine en de snelheid van rooien in relatie tot de gewasstand vragen om vakmanschap. Aandacht bij het rooien leidt tot minder verliezen en daardoor tot een hogere opbrengst. Meer informatie hierover is te vinden op: www.irs.nl/oogstverliezen.

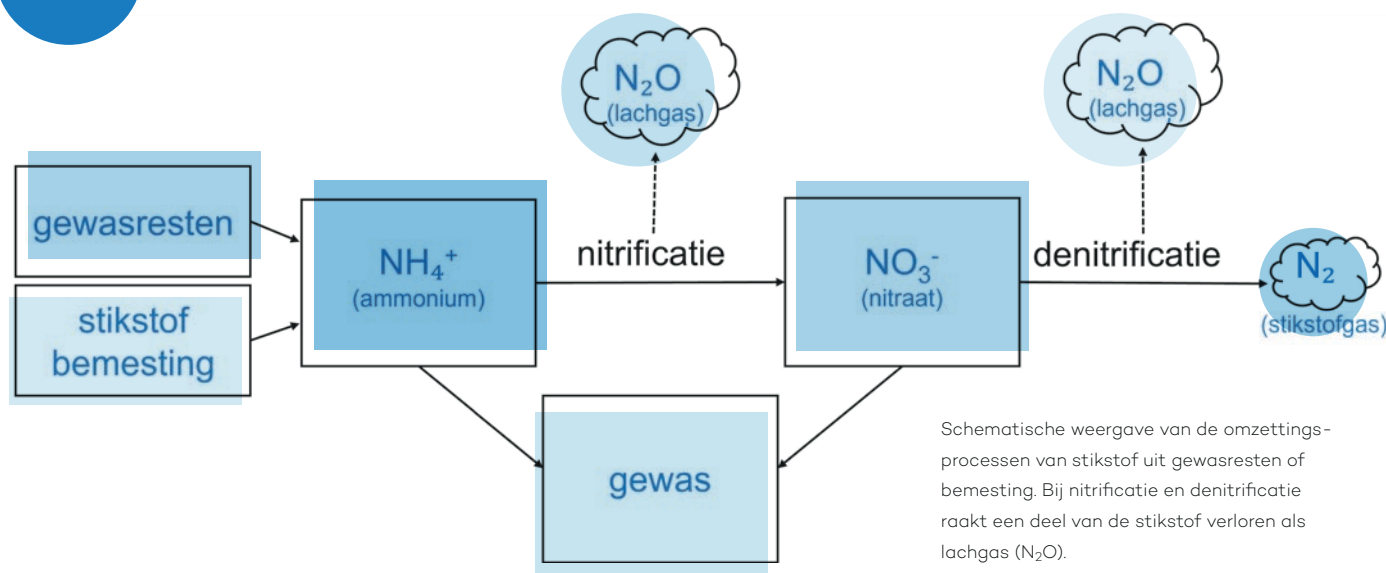
Kwaliteit ligplaats

Voor een efficiënte bietenlogistiek vraagt de ligplaats van bieten om extra aandacht. Bieten moeten zodanig worden opgeslagen dat de bieten onder alle omstandigheden ook 's nachts, zonder tijdsvertraging, op een verkeersveilige manier bereikbaar zijn voor oplader en vrachtwagen en veilig kunnen worden geladen. Het type oplader verschilt per gebied. Samen met de buitendienst zijn acties uitgezet om de kwaliteit van ligplaatsen te verbeteren. Daarnaast is het van belang om het risico op het mee verladen van bievreemde materialen, zoals stenen en hout, te minimaliseren. Dergelijke verontreinigingen kunnen schade veroorzaken in de snijmolen. Die schade heeft een negatief effect op de fabriekscapaciteit.

Aandacht voor knolcyperus

De afgelopen jaren neemt het aantal percelen met een officiële knolcyperusbesmetting toe. Dat is een zorgwekkende ontwikkeling. Met de naderende suikerbietenoogst is het belangrijk alert te zijn op de aanwezigheid van knolcyperus. Deze zeer hardnekkige onkruidsoort kan zich verspreiden via grond die aan oogst- en grondbewerkingsmachines blijft kleven. Daardoor kan een geringe besmetting zich snel uitbreiden tot een groter probleem. Vanuit de Agrarische Dienst zal tijdens de campagne extra aandacht worden besteed aan het zorgvuldig schoonmaken van opladers en andere machines tussen percelen. Alleen door het probleem gezamenlijk te onderkennen en tijdig de passende maatregelen te nemen, is het beheersbaar. Kijk voor meer informatie op www.irs.nl/knolcyperus.

Job Jan Simmelink
manager Agro Centraal

Broeikasgasemissies uit gewasresten

Gewasresten zijn een belangrijke bron van broeikasgasemissies. Ze zorgen voor circa 40% van de grondgebonden broeikasgasemissies van de suikerbietenenteelt door de vorming van lachgas. Het tegengaan van deze emissie is echter nog lastig. Het IRS gaat hier onderzoek naar uitvoeren.

Cosun wil de broeikasgasemissies van de bietenenteelt met 30% verlagen. Dit is belangrijk om te blijven voldoen aan de duurzaamheidsdoelstellingen van afnemers van suiker. Daarbij ligt de focus specifiek op het verlagen van grondgebonden emissies. Gewasresten zijn, na stikstofbemesting, de belangrijkste bron van grondgebonden broeikasgasemissies. Beide bronnen zorgen hoofdzakelijk voor de uitstoot van lachgas.

Het ontstaan van lachgas

Lachgas (N_2O) is een krachtig broeikasgas. Over een periode van honderd jaar heeft één kilogram lachgas ongeveer hetzelfde broeikaseffect als 273 kilogram CO_2 . Daardoor kunnen relatief kleine emissies toch een grote bijdrage leveren aan de klimaatvoetafdruk van de teelt.

Lachgas ontstaat tijdens de omzetting van stikstof in de bodem. Daarbij spelen twee processen een belangrijke rol: nitrificatie en denitrificatie. Bij nitrificatie wordt ammonium omgezet in nitraat. Tijdens dit proces kan een kleine hoeveelheid lachgas vrijkomen. Bij denitrificatie zetten bodembacteriën nitraat om in stikstofgas wanneer de bodem tijdelijk zuurstofarm wordt, bijvoorbeeld na een regenperiode. Hierbij komt ook lachgas vrij.

Voor het ontstaan van lachgas zijn daarom twee factoren belangrijk: de hoeveelheid beschikbare stikstof en de hoeveelheid zuurstof in de bodem. Wanneer veel minerale stikstof aanwezig is en de bodem door regen verzadigd raakt, kunnen in korte tijd relatief hoge lachgasemissies

optreden. De stikstof die hierbij verloren gaat als lachgas of stikstofgas is bovendien niet langer beschikbaar voor het gewas.

In het loof dat na de oogst blijft liggen, zit gemiddeld 115 kg stikstof per hectare. Bij de afbraak van deze gewasresten komt een deel van deze

Verantwoordelijkheid van deze rubriek

Postbus 20
4670 AA Dinteloord
0165-516 070
irs@irs.nl
www.irs.nl

Eindredactie
Jurgen Maassen

stikstof vrij. Deze stikstof vormt gedurende de winter een bron van lachgasemissie.

Koolstof is niet het probleem

Rond de broeikasgasemissie van gewasresten bestaat soms de misvatting dat deze wordt veroorzaakt door de afbraak van organische stof en de daarbij vrijkomende CO₂. Dat is niet het geval. De koolstof in bietenloof is tijdens het groeiseizoen door de suikerbiet uit de atmosfeer opgenomen via fotosynthese. Wanneer deze koolstof na de oogst weer vrijkomt als CO₂, maakt dit onderdeel uit van de korte koolstofcyclus. De plant heeft deze hoeveelheid CO₂ immers eerder uit de lucht gehaald.

De broeikasgasemissie van gewasresten wordt daarom niet veroorzaakt door de koolstof, maar door de stikstof die tijdens de afbraak wordt omgezet in lachgas. Juist deze lachgasvorming zorgt voor de hoge klimaatimpact van gewasresten.

Maatregelen om emissie te verlagen

De enige aantoonbare manier om lachgasemissie uit gewasresten te voorkomen is het verwijderen van de gewasresten van het perceel.

In de praktijk is dit echter geen realistische oplossing. Daarmee zouden namelijk ook waardevolle nutriënten en organische stof van het land worden afgevoerd. Daarnaast zorgen de extra werkzaamheden die nodig zijn voor het verwijderen van de gewasresten voor extra kosten en broeikasgasemissie.

Daarom onderzoekt het IRS of er andere mogelijkheden zijn om de lachgasemissie te beperken. De komende drie jaar worden in veldproeven lachgasmetingen uitgevoerd. Daarbij onderzoeken we onder andere de invloed van de methode van inwerken van gewasresten op de lachgasuitstoot.

Met dit onderzoek wil het IRS beter begrijpen hoe lachgasemissies uit gewasresten ontstaan en welke maatregelen praktisch toepasbaar zijn op akkerbouwbedrijven. Die kennis kan bijdragen aan een verdere verlaging van de klimaatvoetafdruk van de bietenteelt en daarmee aan de duurzaamheidsdoelstellingen van Cosun en haar afnemers.

Maarten Schut
specialist duurzaamheid en
broeikasgasemissie

Gewasresten na de suikerbietenoogst.

Hoe meer groen loof bij de oogst, hoe beter de opbrengst.

Half oktober is einde bladschimmelseizoen

Het doel van bladschimmelbestrijding is te voorkomen dat het suikerbietenloof afsterft, zodat de grond tot half oktober bedekt blijft met groen blad. Als voor of rond half oktober meer loof afgestorven is en de grond niet meer bedekt is, leidt dat tot opbrengstderving. Zodra het loof is afgestorven helpt een bespuiting niet meer. De aanwezige vlekjes kunnen niet worden weggespoten. In de eerste helft van oktober is een bespuiting vrijwel nooit rendabel, zelfs niet wanneer de bieten laat worden gerooid (na november of zelfs december).

Bij koeler weer (<15°C) zal vooral cercospora zich veel minder snel ontwikkelen en daardoor minder schade veroorzaken. Stemphylium, roest en ramularia kunnen zich bij lagere temperaturen nog wel uitbreiden en nieuwe vlekjes vormen. Naarmate het najaar vordert, neemt de groei van de suikerbieten af, waardoor de invloed van deze schimmels kleiner wordt. Hierdoor is een behandeling tegen bladschimmels vanaf half oktober niet meer rendabel. Bovendien moet de laatste bespuiting ongeveer vier weken voor de oogst plaatsvinden. Langer doorgaan heeft geen zin. Dat komt doordat bladschimmels tijd nodig hebben om het loof te laten afsterven en doordat voor de meeste middelen een veiligheids termijn geldt.

Bram Hanse
specialist bladschimmels

Suikerbieten goed bewaren voorkomt onnodig opbrengstverlies

Een goede bietenbewaring begint bij een goede voorbereiding. De oogst van schone, onbeschadigde en gezonde bieten met weinig tarra en een goed aangelegde hoop vormen de basis voor een succesvolle bewaring. Vervolgens is het zaak de bieten tijdens de bewaarperiode vorstvrij te houden en broei te voorkomen.

Om beschadigingen zoveel mogelijk te voorkomen, is het belangrijk de rooier goed af te stellen en de valhoogte van de bieten tijdens transport en het storten zoveel mogelijk te beperken. Leg de bietenhoop op een vlakke en goed bereikbare en verharde of draagkrachtige ondergrond. Stem de vorm van de bietenhoop af op de afmetingen van het afdek materiaal. Als bij het rooien veel rotte of gescheurde bieten worden aangetroffen, zijn deze bieten slecht bewaarbaar en kunnen ze beter zo snel mogelijk worden geleverd.

Klaarleggen afdek materiaal

Zorg dat het benodigde afdek materiaal op tijd klaarligt. Vliesdoek zoals Toptex houdt de bieten droog, terwijl aanvullend winddicht materiaal zoals plastic nodig is als het gaat vriezen. Denk ook aan voldoende materiaal om de doeken of zeilen goed vast te kunnen leggen, zoals grindslurven, zandzakjes of pallets.

Droog, koel en vorstvrij

Voorkom dat bieten bevriezen door de hoop tijdig af te dekken met een laag winddicht materiaal voordat het gaat

vriezen. Houd de weersverwachting goed in de gaten en raadpleeg het bewaaradvies voor vorst en neerslag (zie figuur), zodat de hoop op tijd kan worden afgedekt als het weer plots verandert. Het bewaaradvies is beschikbaar op www.irs.nl vanaf oktober tot het einde van de campagne en wordt dagelijks geactualiseerd aan de hand van de laatste weersverwachtingen.

Ventileren van de hoop

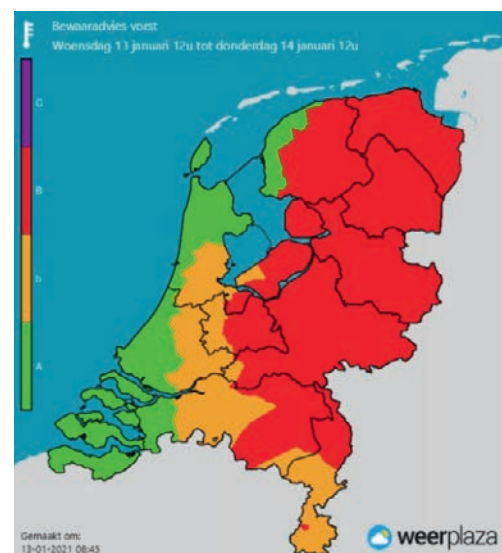
De ademhaling van de bieten en daarmee het suiker- en gewichtsverlies nemen toe bij oplopende temperatuur. Zorg er daarom voor dat de temperatuur in de hoop niet oploopt ten opzichte van de buitentemperatuur. Met behulp van een steekthermometer kan de temperatuur in de hoop eenvoudig worden gecontroleerd. Verwijder het afdek materiaal wanneer extra natuurlijke ventilatie gewenst is. Ook mechanische ventilatie kan uitkomst bieden. Daarbij is het wel belangrijk om te zorgen voor een goede luchtverdeling in de hoop door gebruik te maken van een geschikt ventilatiekanaal.

Verdere tips en adviezen over de bewaring van bieten zijn te lezen door het scannen van de QR-code.

Martijn Leijdekkers
specialist rassen / bewaring /
interne kwaliteit

Het bewaaradvies suikerbieten geeft dagelijks advies voor afdekken van de bewaarhoop op basis van de verwachtingen voor neerslag en vorst.

Monitoring cicaden en start ziektemonitoring

SBR en RTD zijn ziekten die via glasvleugelcicaden in biet en aardappel terechtkomen en tot aanzienlijke opbrengstverliezen leiden. In Nederland is de afgelopen maanden gemonitord op de glasvleugelcicade, in samenwerking met partners van de PPS VectPath AB. Hoe kijken we terug op deze monitoring en wat is de volgende stap?

Op 104 locaties in Nederland stonden vangplaten in suikerbiet, aardappel, cichorei en een aantal andere gewassen die wekelijks gewisseld werden in de periode van juni tot en met augustus (foto 1). De platen werden in het laboratorium gecontroleerd op de aanwezigheid van cicaden (foto 2).

Glasvleugelcicaden aanwezig

Twee van de drie vectoren werden dit jaar in zeer lage aantallen aangetroffen (figuur rechtsboven). De rietglasvleugelcicade (*Pentastiridius leporinus*) en de brandnetelglasvleugelcicade (*Hyalesthes obsoletus*) werden beide op 14 van de 104 percelen aangetroffen. Beide vectoren werden zowel op suikerbiet- als op aardappelpercelen teruggevonden, maar de brandnetelglasvleugelcicade werd uitsluitend in Limburg aangetroffen.

De rietglasvleugelcicade was vanaf de tweede week van juni aanwezig, met een piek eind juni. Vanaf de eerste week van juli werd de brandnetelglasvleugelcicade teruggevonden. Beide cicaden werden gedurende een periode van ruim een maand op de percelen gedetecteerd.

In de context

De gevangen cicaden kunnen uit natuurgebieden afkomstig zijn en hoeven niet samen te hangen met de uitbraak in Duitsland. De onderzochte exemplaren waren niet besmet met SBR. Omdat in 2023 en 2025 wel lage

Spreiding glasvleugelcicaden monitoring 2026. In Duitsland geldt een jaarsom van 50 cicaden of minder als een lage infectiegraad.

SBR-besmettingen in suikerbieten zijn vastgesteld, kan dit toeval zijn. In Zuid-Duitsland varieert het aandeel SBR-besmette cicaden per locatie van 5 tot 80%. Of de cicaden RTD/Stolbur dragen, wordt nog onderzocht.

Ziektemonitoring van start

Bij IRS diagnostiek worden monsters uit diverse gewassen in open teelten ook via een PCR-toets onderzocht op SBR en RTD. We roepen telers op om via hun adviseur ongeveer vijf wortelpunten van bieten met bladvergeling op te sturen naar Diagnostiek. Ook verdachte aardappelknollen of monsters van andere gewassen kunnen worden opgestuurd.

Levine de Zinger en Elma Raaijmakers specialisten insecten

Een gele vangplaat in een bietenperceel en links onder een rietglasvleugelcicade (6,5 - 9 mm lang).

Kort nieuws

Wat te doen bij knolcyperus?

Op pagina 11 van dit magazine leest u meer over het belang van alertheid op knolcyperus en het voorkomen van verdere verspreiding. Wordt knolcyperus op een perceel aangetroffen, dan is het belangrijk dit direct te melden bij de NVWA. Dit is de verantwoordelijkheid van de teler. Meer informatie over de meldingsplicht en de geldende maatregelen vindt u op de website van de NVWA. Wanneer er suikerbieten op het betreffende perceel staan, dient dit ook aan Cosun te worden doorgegeven. De bieten worden vervolgens volgens de geldende voorwaarden opgehaald, waarbij aanvullende hygiënemaatregelen worden genomen om verdere verspreiding te voorkomen.

Agri-Inspiratiedag 2026: de kracht van verbinding

Het International Year of the Woman Farmer staat aan de basis van de Agri-Inspiratiedag 2026. Het thema van de dag is 'De kracht van verbinding'. Op donderdag 29 oktober staan kennis, leiderschap en impact van vrouwen in de agrarische sector centraal. Ondernemers, professionals en bestuurders komen samen in de Rijtuigenloods in Amersfoort voor een dag vol inspiratie, ontmoeting en nieuwe perspectieven.

Het wordt een dag met inspirerende sprekers, interactieve sessies en volop gelegenheid om ervaringen uit te wisselen.

Olympisch kampioen en boerendochter Irene Schouten neemt bezoekers mee in haar verhaal over topsport, familie en veerkracht. Sectorleiders en bestuurders gaan met elkaar in gesprek over de rol van vrouwen in de agrarische sector en de uitdagingen en kansen voor de toekomst.

Naast nieuwe inzichten biedt deze dag vooral de kans om andere ondernemers en professionals uit de sector te ontmoeten. Want juist door kennis, ervaringen en ideeën te delen, ontstaan nieuwe verbindingen die de sector verder helpen.

De Agri-Inspiratiedag is een initiatief van LTO Noord, ZLTO en LLTB. Cosun ondersteunt dit evenement als sponsor. Aanmelden kan tot en met 14 oktober 2026. **Kijk voor meer informatie en tickets op www.agri-inspiratiedag.nl.**

Maximaal oogsten begint met controle

Hoeveel opbrengst blijft liggen door rooiverliezen? Met de IRS-applicatie Oogstverliezen is dat snel te bepalen. De applicatie berekent verliezen door puntbreuk, kopverlies en achtergebleven bieten en vertaalt deze naar tonnen per hectare. Dankzij de duidelijke beoordeling is direct zichtbaar waar winst te behalen valt. Een praktische tool voor iedereen die het maximale uit de bietenoogst wil halen. **Bekijk de applicatie via de QR-code of op www.irs.nl/oogstverliezen.**

